בהעלותך Beha'alotcha

Numbers 8:1-12:16

- וידבר יהוה אל־משה לאמר:
- 1 הוהי spoke to Moses, saying:
- דַּבֵּרْ אֶל־אַהַרֶּן וְאָמַרְתָּ אֵלֶיו בְּהַעֶלְתְרָּ אֶת־הַנֵּרֹת אֶל־מוּל פְנֶי הַמִנוֹרָה יָאִירוּ שַׂבִעָת הַנֵּרְוֹת:
- 2 Speak to Aaron and say to him, "When you mount* the lamps, let the seven lamps give light at the front of the lampstand."
- וַיָּעַשׁ כֵּן אַהֲרֹן אֶל־מוּל פְנֶי הַמְנוֹרָה הֶעֶלָה נֵרֹתְיה כְּאֲשֶׂר צִוְּה יהוה את־משה:
- 3 Aaron did so; he mounted the lamps at the front of the lampstand, as הוהי had commanded Moses.—
- וֹנֶה מִעְשָׂה הַמְנֹרָה מִקשָׁה זָהָב עַד־יְרֵכָה עַד־פַּרְחָה מִקשַה הְוֹא כָּמַרָאֵה אֲשֵׂר הֵרָאָה יִהֹנָה אֵת־מֹשֵׁה כָן עִשָּׁה אֵת־הַמַנֹרָה:
- 4 Now this is how the lampstand was made: it was hammered work of gold, hammered from base to petal. According to the pattern that had shown Moses, so was the lampstand made.
- וַיְדַבֶּר יְהֹוָה אֶל־מֹעָה לֵאמְר:
- 5 הוהי spoke to Moses, saying:
- קח את־הַלוּיִם מתוך בני ישראל וטהרת אתם:
- 6 Take the Levites from among the Israelites and purify them.
- וְכְה־תַעֲשָׂה לָהֶםْ לְטְהֲלָם הזָה עֲלֵיהֶם מֵי חַטֻאת וְהֶעֲבְירוּ תַּעֵר על־כַּל־בַּשֹׁרָם וַכַבַּסִוּ בִגִּדִיהִם וְהַטַּהַרוּ:
- 7 This is what you shall do to them to purify them: sprinkle on them water of purification, and let them go over their whole body with a razor, and wash their clothes; thus they shall be purified.
- וְלָקְחוּ פַּר בֶּן־בָּלָר וּמִנְחָתוֹ סִלֶּת בְּלוּלָה בַשַּמֶן וּפַר־שַׁנֶי בֶן־בַּקְר תִּקָח לִחָטַאת:
- 8 Let them take a bull of the herd, and with it a meal offering of choice flour with oil mixed in, and you take a second bull of the herd for a sin offering.
- וְהַקְרַבְתָּ אֶת־הַלְוּיָּם לִפְנֶי אַהֶּל מוֹעֱד וְהַקְהַלְתָּ אֶת־כָּל־עֲדָת בְּנֶי ישׂראל:
- 9 You shall bring the Levites forward before the Tent of Meeting. Assemble the Israelite community leadership,*
- 10 וְהִקְרַבְתָּ אֶת־הַלְּוִיֻם לִפְנֵי יְהוֹוֶה וְסִמְכְוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֶל אֶת־יְדֵיהֶם על־הַלָּוִיָם:
  - 10 and bring the Levites forward before הוהי. Let the Israelites lay their hands upon the Levites,
- 11 וְהַנִיףํ אַהָרֵּן אֶת־הַלְוִיָם תְּנוּפָהׁ לִפְנֵי יְהֹוָה מֵאֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֱל וְהִיּוּ לַעַבִד אַת־עַבדָת יִהוָה:
  - and let Aaron designate* the Levites before הוהי as an elevation offering from the Israelites, that they may perform the service of הוהי.
- וְהַלְוִיִםׁ יִסְמְכָוּ אֶת־יְדֵיהֶם עְל רָאשׁ הַפָּרֵים וַּעֲשֵּׁה אֶת־הָאֶחָּד חַטָּאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה לִיהֹוָה לְכַפֶּר עַל־הַלְוִיִם:
  - 12 The Levites shall now lay their hands upon the heads of the bulls; one shall be offered to מוהי as a sin offering and the other as a burnt offering, to make expiation for the Levites.
  - וְהָעֶמַדְתָּ אֶת־הַלְוּיִּם לִפְנֶי אַהֲרָן וְלִפְנֵי בַנֵיו וְהַנַפְתָּ אֹתָם תְּנוּפְה לִיהוָה:
- 13 You shall place the Levites in attendance upon Aaron and his sons, and designate them as an elevation offering to הוהי.
- 14 והבדלת את הלולם מתוך בני ישראל והיו לי הלוים:
  - 14 Thus you shall set the Levites apart from the Israelites, and the Levites shall be Mine.

- וֹאָחֶבייבוֹ יִבְאוּ הַלִּוֹיִם לַעַבִּד אַת־אָהֵל מוֹעָד וִטְהַרָתְ אֹתְם וְהַנַפַּתְ 15 Thereafter the Levites shall be qualified for the אתם תנופה:
  - service of the Tent of Meeting, once you have purified them and designated them as an elevation offering.
- 16 כי נתנים נתנים המה לי מתוך בני ישראל תחת פטרת כל־רחם בכור כל מבני ישראל להחתי אתם לי:
  - For they are formally assigned to Me from among the Israelites: I have taken them for Myself in place of all the first issue of the womb, of all the male first-born of the Israelites.
  - כִי לִי כַל־בַּכוּר בַבַנָי יִשֹׁרָאֵל בַאָדָם וּבַבַּהַמַה בִּיוֹם הַכֹּתִי כַל־בַּכוּר בָאָרֶץ מִצְרַיִם הִקְדַשׁתִי אתם לִי:
- For every male first-born among the Israelites, human as well as beast, is Mine; I consecrated them to Myself at the time that I smote every [male] first-born in the land of Egypt.
- 18 Now I take the Levites instead of every male first-born of the Israelites;
- 19 וָאֲתַנָּה אֲת־הַלוֹיִם נִתְנֵים | לִאַהֵרָן וּלְבַנָיו מְתוּךְ בִּנֶי יִשֹׁרָאֲלֹ לַעַבֿד אַת־עַבדַת בַנִי־יִשׁרָאֵל בַאָהֵל מועד וּלְכַפֶּר עַל־בַנֵי יִשׁרַאַל ולא יִהֹיֵה בִבנִי יִשִׂרָאֵל לֶגֶף בִּגֶשֶׂת בְּנִי־יִשְׂרָאֶל אֶל־הַקֹּבֶשׁ:
- and from among the Israelites I formally assign the Levites to Aaron and his sons, to perform the service for the Israelites in the Tent of Meeting and to make expiation for the Israelites, so that no plague may afflict the Israelites for coming* too near the sanctuary.
  - וּנַעשׁ משָה וִאָהֵרֶן וִכָל־עֵדָת בִּנִי־יִשׂרָאֵל לַלִּוָיָם כִּבֶּל אֲשֵׂר־צְנָּה יהוה את־משה ללוים כן־עשו להם בני ישראל:
- Moses, Aaron, and the Israelite community leadership* did with the Levites accordingly; just as הוהי had commanded Moses in regard to the Levites, so the Israelites did with them.
- ויִתחַטאו הַלִּויִם וַיִּכַבְסוֹ בִּגְדֵיהֵם וַיָּנֵף אָהַרְן אֹתָם תנופָה לפני יהוה ויכפר עליהם אהרן לטהרם:
- The Levites purified themselves and washed their clothes; and Aaron designated them as an elevation offering before הוהי, and Aaron made expiation for them to purify them.
- וְאַחֲרֵי־כֵּן בָאוּ הַלִּוּיָם לַעַבָּד אַת־עַבְדָתָם בַאָהֵל מועד לפּנֵי אַהַרן ולפני בניו כאשר צוה יהוה את־משה על־הלוים כן עשו להם:
- Thereafter the Levites were qualified to perform their service in the Tent of Meeting, under Aaron and his sons. As הוהי had commanded Moses in regard to the Levites, so they did to them.
- spoke to Moses, saying: ויָדַבַר יְהוָה אַל־משה לָאמר:
- בעבדת אהל מועד:
- יואת אָשֵר לְלוּיָם מְבֵּוֹ חָמָשׁ וְעָשֹׁרִים שׁנָהֹ וְמַעְלָה יָבוֹא לְצַבְא צַבְא 1 This is the rule for the Levites. From twenty-five years of age up they shall participate in the work force in the service of the Tent of Meeting;

  - ימבֶּן חֲמִשִים שַּׁלָה יָשַוּב מִצְּבָא הָעֲבֹדָה וְלָא יַעֲבַד עוֹד: 25 but at the age of fifty they shall retire from the work force and shall serve no more.
- ושלת את־אחליו באהל מועד לשמר משמרת ועבדה לא יעבד ככה תַעשה ללוים במשמרתם:
- They may assist their brother Levites at the Tent of Meeting by standing guard, but they shall perform no labor. Thus you shall deal with the Levites in regard to their duties.

- וּיְדַבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶה בְמִדְבַּר־סִּינֵּי בַּשָׂנָה הַשֵּׁנִית לְצֵאתָּם מֵאֶרֶץ מִצְרֵיִם בַּחִדֵשׁ הַרָאשׁוֹן לֵאמִר:
- 1 הוהי spoke to Moses in the wilderness of Sinai, on the first new moon of the second year following the exodus from the land of Egypt, saying:
- ויַעשוּ בנִי־ישראַל אַת־הַפַּסַח במועדו:
- 2 Let the Israelite people offer the passover sacrifice at its set time:
- בְּאַרְבָּעָה עָשֶׁר־יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַנֶּה בִּין הְעַרְבִּיִם תַּצְשִׁוּ אֹתְוֹ בְּמֹעֲדֶוֹ כָכֵל־חִקֹתִיו וּכָכֵל־מִשִּׁפָּטִיו תַּעֲשׁוּ אֹתִוֹ:
- 3 you shall offer it on the fourteenth day of this month, at twilight, at its set time; you shall offer it in accordance with all its rules and rites.
- וַיִּדַבֶּר מֹשֵׁה אֵל־בַנֵי יִשֹׁרָאֵל לַעֲשֵׂת הַפַּסַח:
- 4 Moses instructed the Israelites to offer the passover sacrifice;
- וַיַצְשַׂוּ אֶת־הַפֶּּסַח בָּרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָהٌ עְשָּׁר יְוֹם לַחְׁדֶשׁ בְּין הָעַרְבִּיִם בְּמִדְבָּר סִינֵי כְּכُל אֲשֶּׂר צִוָּה יְהוָהֹ אֶת־מֹשֶׁה כָּן עְשַׂוּ בְּנָי ישׂראל:
- 5 and they offered the passover sacrifice in the first month, on the fourteenth day of the month, at twilight, in the wilderness of Sinai. Just as הוהי had commanded Moses, so the Israelites did.
- וִיְהָי אֲנָשִׂים אֲשֶּׁר הָיָוּ טְמֵאִים לְנָפֶשׁ אָדִּם וְלֹא־יָכְלְוּ לַעֲשֹת־הַפֶּסַח בִּיִּוֹם הַהָּוֹא וַיִּקְרָבוֹּ לִפָּנִי מֹשֶׁה וִלִּפְנֵי אָהֵרֹן בַּיִּוֹם הַהְוֹא:
- 6 But there were some householders* who were impure by reason of a corpse and could not offer the passover sacrifice on that day. Appearing that same day before Moses and Aaron,
- וֹיאמְרוּ הָאֲנָשִים הָהַמָה אֵלִיו אֲנְחְנוּ טְמֵאִים לְנֶפֶש אָדֶם לְמָה נגַּלַע לְבַלְתִּי הַקְרִיב אֶת־קרְבָּן יְהוֹה בְּמַעֲדוֹ בְּתִוֹךְ בְּנֶי יִשְׂרָאָל:
- 7 those householders* said to them,* "Impure though we are by reason of a corpse, why must we be debarred from presenting הוהי's offering at its set time with the rest of the Israelites?"
- וַיָּאמֶר אֲלֵהֶם מֹשָׂה עִמְדָוּ וְאֶשׁמְעָה מַה־יְצַנָּה יְהֹוָה לָכֶם:
- 8 Moses said to them, "Stand by, and let me hear what instructions הוהי gives about you."
- וַיִדְבַר יִהוָה אֵל־משה לֵאמר:
  - 9 And הוהי spoke to Moses, saying:
- 10 דַּבֶּר אֶל־בְּנֶי יִשְׂרָאֶל לֵאמֻר אִישׁ אַישׁ כִּי־יִהְיָה־טַמַא | לְנֶּפֶשׁ אוֹ בּיַבֶּר הַחֹלָה לָלֵם אוֹ לִדֹרְתִילֶם וַעשׁה פַסִח לִיהוֹה:
  - 10 Speak to the Israelite people, saying: When any party—whether you or your posterity—who is defiled by a corpse or is on a long journey would offer a passover sacrifice to הוה,
  - בַּחֹבֶשׁ הַשַּׁנִי בְאַרְבָעָּה עְשָׁר יָוֹם בֶּין הָעַרְבָיִם יַעֲשָׂוּ אֹתְוֹ עַלִּימַצֵּוֹת וִמִרִים יֹאכִלְהוּ:
- 11 they shall offer it in the second month, on the fourteenth day of the month, at twilight. They shall eat it with unleavened bread and bitter herbs,
- מחל they shall not leave any of it over until לְא־יַשׂאִירוּ מִמְּנוֹ עִד־בֹּקר וְעֶצֶם לְא יִשִׂבְרוּ־בֵּו כְּכָל־חָקת הַפְּסַח morning. They shall not break a bone of it.
  - 12 and they shall not leave any of it over until morning. They shall not break a bone of it. They shall offer it in strict accord with the law of the passover sacrifice.
- וְהָאִישׁ אֲשֶׂר־הֹוּא טָהוֹר וּבְדֶרֶךְ לֹא־הָיָה וְחָדַל לַעֲשְׂוֹת הַפֶּּסַח וְנִכְרְתְה הַנֶּפֶשׁ הַהְוֹא מֻעמַיה כִּי ו קרְבָּן יְהֹוָה לְא הקרִיב בְּמִעִּלוֹ חֶטְאִוֹ יִשִׂא הָאִישׁ הַהוּא:
- 13 But if any party who is pure and not on a journey refrains from offering the passover sacrifice, that person shall be cut off from kin, for 'הוה' offering was not presented at its set time; that party shall bear the guilt.

- וּכְמַשִּׂפְטִוֹ אַרְנִעָּה פַּסָח לִיהוָה כִחְקָת הַפַּסַח וּכִמשִּׁפְטִוֹ 14 And when a stranger who resides with you would כַן יַעשַה חַקָה אַחַת יָהיֵה לַכֶּם וַלַגֵּר וּלְאַזָרָח הָאַרֵץ:
  - offer a passover sacrifice to הוהי, it must be offered in accordance with the rules and rites of the passover sacrifice. There shall be one law for you, whether stranger or citizen of the country.
- 15 וביום הָקים אַת־הַמִּשׁלָן כִּסָה הַעָנָן אַת־הַמִּשׁלָן לִאָהֵל הָעָדָת ובַעַרֶב יִהְיָה עַל־הַמִשׁכַן כִמַרְאָה־אָשׁ עַד־בַּקָר:
  - On the day that the Tabernacle was set up, the cloud covered the Tabernacle, the Tent of the Pact; and in the evening it rested over the Tabernacle in the likeness of fire until morning.

  - ולילה: ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ומראָה־אָש לִילָה: 16 It was always so: the cloud covered it, appearing as fire by night.
  - 17 וּלפִّי הַעַלְוֹת הַעָנָן מַעַל הָאֹהֵל וִאָחֵרֵי כֵּן יִסְעוּ בִּנָי יִשֹׁרָאַל ובמקום אַשַר ישכן שם העלן שם יחנו בני ישראל:
    - And whenever the cloud lifted from the Tent, the Israelites would set out accordingly; and at the spot where the cloud settled, there the Israelites would make camp.
- 18 על־פִי יִהוָה יִסְעוֹ בְנֵי יִשׁרָאֵל וִעַל־פִי יִהוָה יַחַנָו כָּל־יִמֵי אֲשֵׂר ישכן הענן על־המשכן יחנו:
  - At a command of הוהי the Israelites broke camp, and at a command of הוהי they made camp: they remained encamped as long as the cloud stayed over the Tabernacle.
  - וֹבְהַאֲרִיךְ הָעָנָן עַל־הַמִּשׁוְכָּן יָמֵים רַבִּים וִשַּׁמִרִוּ בַנֵי־יִשׂרִאל אָת־משמרת יהוה ולא יסעו:
- When the cloud lingered over the Tabernacle many days, the Israelites observed הוהי's mandate and did not journey on.
- ונֵשׁ אֲשֵׂר יִהיָה הַעָּנָן יָמֵים מספָר על־הַמִּשׁכַן עַל־פִּי יִהוָהֹ יַחֵנֹוּ ועל־פֵי יהוַה יסעו:
- At such times as the cloud rested over the Tabernacle for but a few days, they remained encamped at a command of הוהי, and broke camp at a command of הוהי.
- ויַשׁ אַשֵר־יִהיַה הַעָנָן מַעָרֵב עַד־בֹּקר ונַעַלָּה הַעַנַן בַּבִּקר ונָסַעוּ אָו יומַם וַלַילָה וְנַעַלַה הַעַנַן וְנַסְעוּ:
- And at such times as the cloud stayed from evening until morning, they broke camp as soon as the cloud lifted in the morning. Day or night, whenever the cloud lifted, they would break camp.
- 22 אוֹ־יֹמַיִם אוֹ־חָבֶשׁ אוֹ־יָמִים בְּהַאֲרִיךְ הֶעָנָן עַל־הַמִשְׂכָן לִשְׂכָן עָלִיו יחנו בני־ישראל ולא יסעו ובהעלתו יסעו:
  - Whether it was two days or a month or a year—however long the cloud lingered over the Tabernacle—the Israelites remained encamped and did not set out; only when it lifted did they break camp.
  - על־פִי יִהוָה יַחֲלוּ ועל־פִי יִהוָה יִסְעוּ אֵת־מִשׁמַרֵת יִהוָה שַמְרוּ על־פי יהוה ביד־משה:
- On a sign from הוהי they made camp and on a sign from הוהי they broke camp; they observed הוהי's mandate at הוהי's bidding through Moses.

10

- וידבר יהוה אל־משה לאמר:
- spoke to Moses, saying:
- עשה לך שתי חצוצרת כסף מקשה תעשה אתם והיו לך למקרא הַעַלָה ולמַסָע אַת־הַמַחַנות:
- Have two silver trumpets made; make them of hammered work. They shall serve you to summon [military bodies of] the community and to set the divisions in motion.

- ותָקעוּ בַּהַן ונִועדוּ אֱלֵיךָ כַל־הַעָּדָה אֱל־פַּתַח אָהֵל מועד: When both are blown in long blasts,* the whole company [of fighters]* shall assemble before you at the entrance of the Tent of Meeting; ואָם־בַּאַחַת יִתקעוּ וִנוֹעַדְוּ אֵלֵיךָ הַנָּשִׂיאִים רָאשֵי אַלְפֶּי יִשׂרָאֵל: and if only one is blown, the chieftains, heads of Israel's contingents, shall assemble before you. But when you sound short blasts,* the divisions ותקעתם תרועה ונסעו המחלות החנים קדמה: encamped on the east shall move forward; ותקעתם תרועה שלית ונסעו המחלות החנים תימנה תרועה and when you sound short blasts a second time, those encamped on the south shall move forward. יִתקעוּ לִמַסעִיהֵם: Thus short blasts shall be blown for setting them in motion, ובהקהיל את־הקהל תתקעו ולא תריעו: while to convoke [military bodies of] the congregation you shall blow long blasts, not short ones. ובני אַהַרן הַכָּהַנִּים יִתִקעוּ בַּחַצְצִרֶוֹת וָהַיִּוּ לָכֶם לִחָקת עולָם The trumpets shall be blown by Aaron's sons, the priests; they shall be for you an institution for לדרתיכם: all time throughout the ages. וכי־תָבֹאוּ מַלְחָמָה בָּאַרִצְכֶם עַל־הַצַּר הַצֵּרֶר אַתְכֶם וַהַרֶעתֶם בַּחַצַצְרֶת When you are at war* in your land against an aggressor who attacks you, you shall sound short ונזכַרתַם לפני יהוה אַלהיכם ונושעתם מאיביכם: blasts on the trumpets, that you may be remembered before your God הוהי and be delivered from your enemies. 10 וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם* ותקעתם בחצצרת And on your joyous occasions—your fixed festivals and new moon days—you shall sound the trumpets על עלתיכם ועל זבתי שלמיכם והיו לכם לזכרון לפני אַלהיכם over your burnt offerings and your sacrifices of אַני יהוָה אַלהיכם: well-being. They shall be a reminder of you before your God: I, הוהי, am your God. 11 וַיִהִّי בַשָּׁנָה הַשַּׁנֵית בַּחְבֵש הַשַּנִי בַעְשַׁרֵים בַּחְבַש נַעֵּלָה הַעְּלָן In the second year, on the twentieth day of the second month, the cloud lifted from the Tabernacle מַעַל מַשַּׂכַן הַעֶדַת: of the Pact 12 וַיִּסעוּ בנֵי־יִשׁרָאֵל לִמַסעִיהֵם ממדבר סינִי וַיִּשׁכָן הַעְנַן and the Israelites set out on their journeys from the wilderness of Sinai. The cloud came to rest in במדבר פארן: the wilderness of Paran. יהוה ביִד־משה: 13 When the march was to begin, at הוהי's command through Moses, 14 וַיִּסֵّע דֶגֶל מַחֲנָה בְנִי־יְהוּדָה בָּרִאשׁנָה לְצִבְאֹתֶם וְעַׁל־צְבָאוֹ נַחְשׁוֹן the first standard to set out, troop by troop, was
  - : וְעַּל־צְבָא מֵטֶה בְּנָי יִשִּׁשׁכֵּר נְתַנְאָל בֶּן־צוּעְר: 15 in command of the tribal troop of Issachar, Nethanel son of Zuar;

בַן־עַמִינַדַב:

:וְלָל־צִבְא מַטֶה בְּנֶי זְבוּלְן אֱלִיאָב בֶּן־חַלְּן and in command of the tribal troop of Zebulun, Eliab son of Helon.

the division of Judah. In command of its troops

was Nahshon son of Amminadab;

וְהוּרֶד הַמִּשְׂכְּן וְנָסְעָוּ בְנִי־גֵרְשׁוֹן וּבְנָי מְרָרִי נשֹּאֶי הַמִּשְׂכְן (נִסְעָוּ בְנִי־גֵרְשׁוֹן וּבְנָי מְרָרִי נשֹּאֶי הַמִּשְׂכְן (מִשְׁבָּן וְנָסְעָוּ בְנִי־גֵרְשׁוֹן וּבְנָי מְרָרִי נשֹּאֶי הַמִּשְׂכְן (Gershonites and the Merarites, who carried the Tabernacle, would set out.

ינָסַע דָּגֶל מַחֲנָה רְאוּבֶן לְצַבְאֹתְם וְעָל־צַבָאוֹ אֱלִיצוּר בֶּן־שְֹרֵיאוּר: 18 The next standard to set out, troop by troop, was the division of Reuben. In command of its troop was Elizur son of Shedeur; 19 ועל־צבא מטה בני שמעון שלמיאל בן־צורישרי: in command of the tribal troop of Simeon, Shelumiel son of Zurishaddai; and in command of the tribal troop of Gad, ּוְעַל־צְבָא מַטַה בְנֵי־גַד אֶלְיָסָף בֶּן־דְעוּאֵל: Eliasaph son of Deuel. Then the Kohathites, who carried the sacred ונָסעוֹ הַקָּהָתִים נשׁאֵי הַמִּקְדָשׁ וִהַקִּימוּ אֵת־הַמִּשׁכַן עָד־בּאָם: objects, would set out; and by the time they arrived, the Tabernacle would be set up again. ונָסַע דָגֵל מַחֲנָה בנִי־אָפַרִים לצבאתם ועַל־צבאו אַלישַמע The next standard to set out, troop by troop, was the division of Ephraim. In command of its troop בן־עמיהוד: was Elishama son of Ammihud; ועל־צבָא מַטָה בּנֵי מַנַשַה גַּמִלִּיאֵל בֵּן־פִּדָהצִוּר: 23 in command of the tribal troop of Manasseh, Gamaliel son of Pedahzur; ּוִעַּל־צְבָא מַטָה בְנֵי בִנְיָמֵן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעוֹנְי: and in command of the tribal troop of Benjamin, Abidan son of Gideoni. ונָסַע דָגֵל מַחֵנָה בִנִי־דָן מאַסָף לכָל־הַמַחַנִת לִצִבאתם ועַל־צבָאוֹ Then, as the rear guard of all the divisions, the standard of the division of Dan would set out, :אחיעזר בן־עמישדי troop by troop. In command of its troop was Ahiezer son of Ammishaddai; וִעָּל־צַבָּא מַטָה בַנֵי אָשַר פַגעיאֵל בַן־עָכַרָן: 26 in command of the tribal troop of Asher, Pagiel son of Ochran; 27 ועַל־צַבָּא מַטָה בַּנֶי נַפַּתַלָּי אַחִירַע בַּן־עִינָן: and in command of the tribal troop of Naphtali, Ahira son of Enan. 28 אַלֶּה מַסִעִי בַנִי־יִשֹרָאֵל לִצְבַאֹתָם וַיִּסָעוּ: Such was the order of march of the Israelites, as they marched troop by troop. וַיַאמֶר משֶׂה לְּחבָּב בֶּן־רְעוּאֶל הַמִּדְיָנִיּ חֹתָן משֶׁה נֹסְעָים וּ אֲנַחְנוּ Moses said to Hobab son of Reuel the Midianite, Moses' father-in-law, "We are setting out for the אַל־הַמַקום אַשַר אָמַר יִהוָה אתו אַתַן לַכַם לִכָה אָתְּנוֹ והַטַבְנוּ לַךַ place of which הוהי has said, 'I will give it to כי־יהוה הבר־טוב על־ישראל: you.' Come with us and we will be generous with you; for הוהי has promised to be generous to Israel." וַיִאמֵר אַלִיו לָא אַלָּךָ כִי אִם־אֵל־אַרצֵי וִאַל־מוּלַדִּתִי אֵלֶךָ: "I will not go," he replied to him, "but will return to my native land." 13 ניאמר אַל־נָא תַעַזָב אתנו כִי ו עַל־כָן יָדַעַת חַנתַנוּ בַמִּדבָר He said, "Please do not leave us, inasmuch as you know where we should camp in the wilderness and וָהַיֵּיתַ לַנוּ לִעִינַיִם: can be our guide.* רוָהָי עמָנוּ וֹהְיָה וּ הַטִּוֹב הַהוֹא אֲשֵׂר יֵיטִיב יְהוָה עמָנוּ 32 So if you come with us, we will extend to you the same bounty that הוהי grants us." והטבנו לך:

They marched from the mountain of הוהי a distance of three days. The Ark of the Covenant of

traveled in front of them on that three days' journey to seek out a resting place for them;

23 וַיִּסְעוֹ מַהָר יִהוֹה דֶּרֶךְ שׁלְשֵׁת יָמַים וַאֲרוֹן בְּרִית־יִהוֹה נֹסֶע

לפניהם דַרֵך שֹלְשֵׁת יָמִים לָתִוּר לָהָם מַנוּחָה:

- יוֹמָם בַּנָסִעָם מְן־הְמַחֵנֶה: 34 and הוהי's cloud kept above them by day, as they moved on from camp.
- וִינֶסוּ מִשֹנִאֵיךָ מִפּנֵיךָ:
- ויָהֵי בַּנְסָע הָאָרן וַיְאמַר משָה קוּמָה ו יִהוֹה וַיַּפַצוֹּ אִיבִיךָ . 35 When the Ark was to set out, Moses would say:Advance, O הוהי!May Your enemies be scattered, And may Your foes flee before You!

  - ובנחה יאמר שובה יהוה רבבות אַלפֵי ישראַל: ז 36 And when it halted, he would say:* Return, O You who are Israel's myriads of thousands!

- וִיהִי הַעָם כִמתאָננים רַע בִאָזְנֵי יִהוָה וַיִּשׁמַע יִהוָה וַיֶּחַר אַפֿו וַתְבַעָר־בַם אֲשׁ יְהוֹה וַתְאכַל בַקְצָה הַמַחֵנָה:
- The people took to complaining bitterly before הוהי. heard and was incensed: a fire of הוהי broke out against them, ravaging the outskirts of the camp.
- וִיצִעָק הָעָם אֵל־משָה וַיִּתפַלֵּל משֵה אֵל־יִהוֹה וַתשֹקע הָאֲשֹ:
- The people cried out to Moses. Moses prayed to הוהי, and the fire died down.
- וַיקרָא שֶם־הַמַקום הַהוּא תַבערָה כִי־בַעַרָה בַם אֶש יהוָה:
- That place was named Taberah,* because a fire of 3 had broken out against them.
- והאספסף אשר בקרבו התאוו תאוה וישבו ויבכו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשר:
- The riffraff in their midst felt a gluttonous craving; and then the Israelites wept and said, "If only we had meat to eat!
- זַלַרָנוֹ אַת־הַדְּגָה אֲשַר־נאכַל בִּמצַרַיִם חנַם אַת הַקשאִים וָאַת הַאַבַטַחִים וָאַת־הַחַצֵיר וָאַת־הַבַּצַלִים וָאַת־הַשׁוּמִים:
- We remember the fish that we used to eat free in Egypt, the cucumbers, the melons, the leeks, the onions, and the garlic.
- ועתה נפשנו יבשה אין כל בלתי אל־המן עינינו:
- Now our gullets are shriveled. There is nothing at all! Nothing but this manna to look to!"
- והַלָּן כִזרַע־גַּד הָוּא ועִינִו כִעִין הַבִּדְלַח:
- Now the manna was like coriander seed, and in color it was like bdellium.
- שַּטוּ הַעָּם ולָקטוּ וטָחֵנִוּ בַרֵחַיִם אָו דָכוּ בַמִדכָה ובשלוּ בַפָּרוּר ועשו אתו עגות והיה טעמו כטעם לשד השמן:
- The people would go about and gather it, grind it between millstones or pound it in a mortar, boil it in a pot, and make it into cakes. It tasted like rich cream.*
- 9 וּבַרֶבַת הַטַל עַל־הַמַחֵנָה לַיִּלָה יֵרֶד הַמַן עָלָיו:
- When the dew fell on the camp at night, the manna would fall upon it.
- 10 וַיִשִּׁמַע משֵׂה אֲת־הָעָם בֹּכֵה לִמְשִׁפְּחֹתִיו אִישׁ לְפָתַח אָהֶלָו וַיְחַר־אָף יהוה מאד ובעיני משה רע:
- Moses heard the people weeping, every clan apart, at the entrance of each tent. הוהי was very angry, and Moses was distressed.
  - 11 וַיָּאמֵר משֵׁה אֵל־יִהוָה לָמָה הַרֵעֹת לִעבהַרָּך וַלְמָה לא־מַצְתִי חֵן בִעִינַיךָ לַשֹּוֹם אָת־מַשַׂאַ כַּל־הַעָם הַזֵּה עַלַי:
- And Moses said to הוהי, "Why have You dealt ill with Your servant, and why have I not enjoyed Your favor, that You have laid the burden of all this people upon me?

- בי־תאמַר אַלַי Did I produce all these people, did I engender הַאָנכי הַרִּיתִי אַת כָּל־הָעָם הַזֵּה אָם־אַנכי יַלְדְתַיהוּ כִּי־תאמַר אַלַי שאָהוּ בַחֵילָךָ כַאֲשֵׂר יִשֹא הַאמַן אֶת־הַינֹק עַל הַאַדַמַה אַשֵר נשבעת לאבתיו:
  - them, that You should say to me, 'Carry them in your bosom as a caregiver carries an infant,' to the land that You have promised on oath to their fathers?
  - בַעַר וִנֹאכֵלָה:
  - מאַין לִי בְשַׂר לָתֵת לְכַל־הָעָם הַזָּה כִּי־יִבְכַּוּ עָלַיִּ לֵאמֹר תִנָה־לָנוּ 13 Where am I to get meat to give to all this people, when they whine before me and say, 'Give us meat to eat!'

    - יבי הוָה כִּי כַבַּד מְמֵנִי: 14 I cannot carry all this people by myself, for it is too much for me.
  - 15 ואם־ככה | אַת־עשה לי הַרגַנִי נַאֹ הַרֹג אַם־מַצַאתי חון בעינַיך ואל־אראה ברעתי:
- If You would deal thus with me, kill me rather, I beg You, and let me see no more of my wretchedness!"
- 16 וַיֹּאמֵר יִהוֹה אֱל־מעוֹה אֱספָּה־לִּי עובעים אִישׂ מִזְקנֵי יִשׁרָאֵל אֲשֶׂר יַדַעת כִי־הָם זִקנֵי הַעָם וִשֹטַרֵיו וַלַקחת אתם אֱל־אָהֶל מועֶד וָהְתִיצִבְוּ שֵׁם עִמַך:
- Then הוהי said to Moses, "Gather for Me seventy of Israel's elders of whom you have experience as elders and officers of the people, and bring them to the Tent of Meeting and let them take their place there with you.
  - 17 ויָרַדִּתִּי וִדְבַּרָתִי עִמַךְּ שָׁם וִאָצַלְתִּי מוְ־הַרֵוּחַ אֲשֵׂר עָלֵיךָ וִשַּׂמִתְי עליהם ונשאו אתך במשא העם ולא־תשא אתה לבדר:
    - I will come down and speak with you there, and I will draw upon the spirit that is on you and put it upon them; they shall share the burden of the people with you, and you shall not bear it alone.
- וְאֶל־הָעָׂם תֹאמַר הִתְקְהְשַוּ לְמָחָר וַאֲכַלְתָּם בַּשִׂר כִּי בִּכִיתֵם בִּאַזְנֵי יְהוָה לֵאמר מִי יַאֲכַלֵנוֹ בַשֶּׁר כִי־טִוב לַנוּ בִמצרים ונַתַּן יהוַה לָכֶם בָשָר וַאֲכַלתִם:
- And say to the people: Purify yourselves* for tomorrow and you shall eat meat, for you have kept whining before הוהי and saying, 'If only we had meat to eat! Indeed, we were better off in Egypt!' will give you meat and you shall eat.
- ַלָּא יִוֹם אֲחֶד תֹאכִלְוּן וִלְּא יוֹמַיִם וִלָּא | חֵמִשָּה יָמִים וִלֹּא עֲשַׁרָה יָמִים ולא עשרים יום:
  - 19 You shall eat not one day, not two, not even five days or ten or twenty,
  - עד ו חָדַשׁ יָמִים עָד אַשֵּר־יַצֵאֹ מֵאַפּלֵם וֹהָיָה לָכֶם לִזָרָא יַען כִי־מַאַסתַם אַת־יִהֹוָהֹ אֲשֵׂר בִקרבַכֹּם וַתְבַכִּוּ לִפְנָיוֹ לֵאמֹר לְמָה זֵה יָצָאנוּ ממצַרִים:
- but a whole month, until it comes out of your nostrils and becomes loathsome to you. For you have rejected הוהי who is among you, by whining before [God] and saying, 'Oh, why did we ever leave Egypt!""
  - 21 וַיאמַר אַנכי בַּקְרבַוּ וִאַתְה אַמַרת בַשַר אָתון לָהֶם ואַכלו חָדֶש יַמִים:
    - But Moses said, "The people who are with me* number six hundred thousand foot soldiers; yet You say, 'I will give them enough meat to eat for a whole month.'
  - 22 הַצָאן וּבַקר יִשַּׂחָט לָהֵם וּמִצָא לָהָם אָם אַת־כַּל־דָּגֵי הַיָּם יֵאָסַף לָהֵם וּמָצָא לָהַם:
- Could enough flocks and herds be slaughtered to suffice them? Or could all the fish of the sea be gathered for them to suffice them?"
  - 23 וַיָּאמֶר יְהוָהָ אֶל־משֶׁה הֲיָד יְהוָה תִקצֶר עַתְּה תִרְאֶה הֲיִקרְךָ דְבַרִי :אם־לא
    - And הוהי answered Moses, "Is there a limit to הוהי's power?* You shall soon see whether what I have said happens to you or not!"

- מזקני העם ויַעמד אתם סביבת האהל:
- to הוהי איש אַרהַעָּם אַת הַבַּרָי יִהוָה וַיָאֵסٌף שֹבַעִים אִישׁ Moses went out and reported the words of וַיַצָא משׂה וַיִּדְבֵּר אֱל־הָעָם אַת הַבַּרָי יִהוָה וַיֵאֵסٌף שֹבַעִים אִישׁ the people. He gathered seventy of the people's elders and stationed them around the Tent.
  - 25 וַיַּבֵד יִהוָה וּ בַעָנָן וַיִּדַבֶּר אֵלִיוֹ וַיָּאצֵל מוְ־הָרוֹחוֹ אֲשֵׂר עָלִיו וַיִּתֶן עַל־שבעים אִיש הַזָּקנִים וַיָּהִי כִנְוֹחַ עַלִיהֵם הַרוּחַ ויתנבאו ולא יספו:
- Then, after coming down in a cloud and speaking to him, הוהי drew upon the spirit that was on him and put it upon the seventy participating elders. And when the spirit rested upon them, they spoke in ecstasy,* but did not continue.
  - וַיִשָּאַרָוּ שׁנֵי־אַנָשִים ו בַּמַחַנֵּה שָם הָאַחָד ו אֵלִדַּד וִשֵּׁם הַשַּׁנִי מֵילַד וַתְּנָח עַלֶהֶם הַרוּח וָהָמָה בַּכְּתְבִים וַלְא יַצְאוּ הַאָהֵלָה ויתנבאו במחנה:
    - Two of the participants, one named Eldad and the other Medad, had remained in camp; yet the spirit rested upon them—they were among those recorded, but they had not gone out to the Tent—and they spoke in ecstasy* in the camp.
    - וַיָּרֶץ הַנַּעָר וַיַּגֶּד לִמשֵה וַיֹאמֶר אֵלְהָד וּמֵילָד מִתְנַבְּאִים בַמַחֲנֵה:
      - An assistant* ran out and told Moses, saying, "Eldad and Medad are acting the prophet in the camp!"
  - וַיַּען יִהוֹשֵׁעַ בּוְ־נוּוְ מִשַּׁרֶת מֹשֵׁה מִבְּחַרָיו וַיֹאמַר אֲדֹנֵי מֹשֵׁה כַלָּאֲם:
- And Joshua son of Nun, Moses' attendant from his youth, spoke up and said, "My lord Moses, restrain
- וַיָּאמֵר לוֹ משֵׁה הַמִקנָּא אַתָה לַי וּמִי יִתֹּן כָל־עָם יִהוָה נְבִיאִים כי־יתן יהוה את־רוחו עליהם:
- But Moses said to him, "Are you wrought up on my account? Would that all הוהי's people were prophets, that הוהי put [the divine] spirit upon them!"
  - :30 וַיֵאָסַף מֹשֵה אֱל־הַמַחֲנָה הוּא וִזִּקְנֵי יִשִּׁרָאֱל
    - Moses then reentered the camp together with the elders of Israel.
- 13 וְלוּחַ נָסַע וּ מֵאַת יָהוֹה וַיַגַוֹ שַׁלְנִים מוְ־הַיָּם וַיִּטֹשׁ עַל־הַמַחַנֵּה כדבד יום כה וכדבד יום כה סביבות המחנה וכאמתים על־פני הָאָרֵץ:
  - A wind from הוהי started up, swept quail from the sea and strewed them over the camp, about a day's journey on this side and about a day's journey on that side, all around the camp, and some two cubits deep on the ground.
- וַיָּקָם הַעָּם כַּלִּ־הַיום הָהוֹא וָכַל־הַלַּילָה וָכַל ו יִום הַמַחַרָת וַיַּאַסְפּוֹ אָת־הַשׁלָו הַמַמִלִּיט אָסַף עַשַׂרָה חַמַרִים וַיִשְׂטַחוּ לְהַבֹּ שַׁטוֹחַ סבִיבוֹת הַמַחֵנָה:
  - The people set to gathering quail all that day and night and all the next day—even the one who gathered least had ten omers—and they spread them out all around the camp.
  - הַבַּשַׂר עוֹלֵנוֹ בֵין שׁנֵיהֵם טַרֶם יִכָּרָת וֹאַף יִהֹוָה חָרָה בַעָּם וַיְּרְ יהוָהֹ בַעָּם מַכָּה רַבַּה מאָד:
- The meat was still between their teeth, not yet chewed,* when the anger of הוהי blazed forth against the people and הוהי struck the people with a very severe plague.
  - וַיִּקרָא אֶת־שֶׂם־הַמָּקוֹם הַהְוּא קבְרָוֹת הְתַּאֲוַה כִּי־שָׂם קבִרוּ אֵת־הַעְם :המתאוים
    - 34 That place was named Kibroth-hattaavah,* because the people who had the craving were buried there.
    - מקברות הַתַּאַנָה נָסעוּ הָעָם חַצֵּרֶוֹת נִיהִיוּ בַּחַצֵּרוֹת:
- Then the people set out from Kibroth-hattaavah for Hazeroth. When they were in Hazeroth,

- וַתִּדַבֵּר מִרִיָם וִאַהַרן בִּמשֵׁה עָל־אֹדֵות הָאִשָּׂה הַכְשִׁית אֲשֶׁר לָקְח כי־אשה כשית לקח:
  - Miriam and Aaron spoke against Moses because of the Cushite woman he had taken [into his household as his wife]: "He took a Cushite woman!"
  - וַיאמְרוּ הַרָק אַךְ־בְּמֹשֶׁה הַבֶּר יְהוֹה הֲלֹא גַּם־בַּנוּ דִבַּר וַיִשֹּׁמַע יהוָה:
- They said, "Has הוהי spoken only through Moses? Has [God] not spoken through us as well?" הוהי heard it.
- והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה:
- Now Moses himself* was very humble, more so than any other human being on earth.
- וַלאמר יָהוָה פַּתִאֹם אֵל־משָה וִאֵל־אַהֵרן וִאַל־מִריָם צַאָוּ שׁלָשִׁתְכֶם אל־אהל מועד ויצאו שלשתם:
- Suddenly הוהי called to Moses, Aaron, and Miriam, "Come out, you three, to the Tent of Meeting." So the three of them went out.
- וַיַבֶּד יִהוָה בַּעַמִּוּד עָלָן וַיַּצָמִד פָּתַח הָאָהֵל וַיִּקרָא אַהַרָן ומַריָם וַיַצאוּ שׁנֵיהֵם:
- came down in a pillar of cloud, stopped at the entrance of the Tent, and called out, "Aaron and Miriam!" The two of them came forward;
- וִיאמֵר שֹמעו־נָא דבָרָי אִם־יהיֵה נבֵיאַכֶם יהוָה בַּמַראָה אֵלָיו אתודע בחלום אדבריבו:
- and [God] said, "Hear these My words: When prophets of הוהי arise among you, I* make Myself known to them in a vision, I speak with them in a dream.
- לא־כן עבדי משה בכל־ביתי נאמן הוא:
- Not so with My servant Moses; he is trusted throughout My household.
- ַפָּה אֶל־פֶּה אֲדַבֶּר־בוֹ ומַרְאֶה וְלָא בְחִידֹת ותְמֻנָת יְהוָה יַבִּיט ומַדּוּע לא יראתם לדבר בעבדי במשה:
- With him I speak mouth to mouth, plainly and not in riddles, and he beholds the likeness of הוהי. How then did you not shrink from speaking against My servant Moses!"
- וַיִחַר־אָף יהוָה בָם וַיֵּלְךָ:
- Still incensed with them, הוהי departed.
- וְהֶעֶנָן סָר מֵעָל הָאֹהֶל וְהִנָּה מִרִיָם מְצֹרָעַת כַשַּׁלֵג וַיִּפֵּן אַהֵרֵן אַל־מַריַם וְהַנֶה מִצרַעַת:
- As the cloud withdrew from the Tent, there was Miriam stricken with snow-white scales!* When Aaron turned toward Miriam, he saw that she was stricken with scales.
- נואלנו ואשר חטאנו:
- נאת אָשֵר אָהַרן אָל־מַשָה בִּי אָדליָא תַשַת עַלְינוֹ חַפַאַת אָשֵר 11 And Aaron said to Moses, "O my lord, account not to us the sin which we committed in our folly.
  - בארוֹ מַרָחַם אַמוֹ וַיַּאָכֵל חַצִּי בְשַׁרוֹ: Let her not be like a stillbirth which emerges
    - from its mother's womb with half its flesh eaten away!"
    - 13 ויצעק משה אל־יהוה לאמר אל נא רפא נא לה:
- So Moses cried out to הוהי, saying, "O God, pray heal her!"
- 14 ניאמר יהוָה אַל־מעוָה ואָבִיהָ יָרָק יָרַלְ בִּפְנֵיה הַלְּא תִכְּלְם שֹבַעַת ימים תסגר שבעת ימים מחוץ למחלה ואחר תאסף:
  - But הוהי said to Moses, "If her father spat in her face, would she not bear her shame for seven days? Let her be shut out of camp for seven days, and then let her be readmitted."
- 15 וַתִּסָנֶר מִרְיָם מִחְוּץ לְמַחֵנֶה שֹבְעָת יָמִים וִהַעָם לְא נָסַע עִד־הֵאַסֵף מריַם:
  - So Miriam was shut out of camp seven days; and the people did not march on until Miriam was readmitted.

:וְאַקרָ בְּמִדְבָּר מַחֲצֵרֵוֹת וְיָחֲנָוּ בְּמִדְבָּר פָאַרן 16 After that the people set out from Hazeroth and encamped in the wilderness of Paran.